

Signali i sustavi
Drugi međuispit (grupa B) – 12. svibnja 2008.

1. Kontinuirani signal ima spektar koji je jednak nuli za sve kružne frekvencije osim onih iz intervala $\omega \in \langle -20\pi, -2\pi \rangle \cup \langle 2\pi, 20\pi \rangle$. Kojom frekvencijom moramo otipkati signal ako želimo da rekonstrukcija temeljem dobivenih uzoraka bude moguća? Odaberite najmanju frekvenciju otipkavanja tako da ne dođe do preklapanja spektra (eng. *aliasing*).
 a) $f_s > 0$ b) $f_s > 10$ c) $f_s > 10\pi$ d) $f_s > 20\pi$ e) $f_s > 20$
2. Zadan je periodički niz pravokutnih impulsa. Trajanje impulsa je T_0 , a period signala je $T_p > T_0$. Može li se taj signal otipkati tako da ne dođe do preklapanja spektra (eng. *aliasing*)? Ako da, kolika mora biti frekvencija otipkavanja?
 a) Može, $f > \frac{2}{T_p}$.   b) Može, $f > \frac{2}{T_0}$.   c) Može, $f > \frac{2}{T_0+T_p}$.   d) Može, $f > \max(\frac{2}{T_0}, \frac{2}{T_p})$.   e) Ne može!
3. Promatramo diskretni periodični signal zadan osnovnim periodom $x(n) = \begin{cases} -|n|, & |n| \leq 2 \\ 0, & n = 3 \end{cases}$. Nulti član vremenski diskretnog Fourierovog reda (DTFS) toga signala je:
 a) $X_0 = -1$ b) $X_0 = \frac{1}{6}$ c) $X_0 = \frac{1}{2}$ d) $X_0 = -\frac{1}{2}$ e) $X_0 = 1$
4. Kolika je vrijednost DFT transformacije u četiri točke signala $x(n) = \{0, 1, 0, 0\}$ za $k = 2$?
 a) 0   b) 1   c) -1   d) j e) $-j$
5. Kontinuirani signal čiji spektar je $X(j\omega) = \begin{cases} 2, & -1 < \Omega < 1 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ je otipkan uz period otipkavanja $T = \pi$. Vrijednost spektra diskretnog signala $X(e^{j\omega})$ za $\omega = \frac{\pi}{2}$ je:
 a) 0   b) $\frac{1}{\pi}$ c) $\frac{2}{\pi}$ d) $\frac{3}{\pi}$ e) $\frac{4}{\pi}$
6. Promatramo diskretnu kompleksnu eksponencijalu konačne duljine N opisanu izrazom $x(n) = \begin{cases} e^{j\Omega_0 n}, & 0 \leq n < N-1 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$.
 Za transformacije $X[k] = \text{DFT}[x(n)]$ i $X(e^{j\omega}) = \text{DTFT}[x(n)]$ vrijedi:
 a) $X[k] = X(e^{j\omega})$ za $\omega = 2\pi \frac{k}{N}$ b) $X[k] = X(e^{j\omega})$ za $\omega = 2\pi \frac{k}{N-1}$ c) $X[k] = X(e^{j\omega})$ za $\omega = 2\pi \frac{k}{N+1}$
 d) $X[k] = X(e^{j\omega})$ za $\omega = 2\pi \frac{k}{N-k}$ e) $X[N-k] = X(e^{j\omega})$ za $\omega = 2\pi \frac{k}{N}$
7. Neka su $u_1(t)$ i $u_2(t)$ ulazi u sustav S i neka su α i β neki brojevi. Definiciju linearnosti možemo pisati:
 a) $\forall \alpha, \beta: S(u_1(\alpha t) + u_2(\beta t)) = \alpha S(u_1(t)) + \beta S(u_2(t))$ b) $\forall \alpha, \beta: S(\alpha u_1(t) + \beta u_2(t)) = \alpha S(u_1(t)) + \beta S(u_2(t))$
 c) $\exists \alpha, \beta: S(u_1(\alpha t) + u_2(\beta t)) = \alpha S(u_1(t)) + \beta S(u_2(t))$ d) $\exists \alpha, \beta: S(\alpha u_1(t) + \beta u_2(t)) = \alpha S(u_1(t)) + \beta S(u_2(t))$
 e) $\forall \alpha, \beta: S(u_1(\alpha t_1 + \beta t_2) + u_2(\alpha t_1 + \beta t_2)) = \alpha S(u_1(t_1)) + \beta S(u_2(t_2))$
8. Odziv na jedinični skok $u(t) = \mu(t)$ kontinuiranog LTI sustava je $y(t) = (1-t)\mu(t)$. Koliki je odziv na pobudu $u(t) = \mu(t) - \mu(t-2008)$?
 a) $y(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ t-1, & 0 \leq t < 2008 \\ -2007, & \text{inače} \end{cases}$ b) $y(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ 1-t, & 0 \leq t < 2007 \\ -2008, & \text{inače} \end{cases}$ c) $y(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ 1-t, & 0 \leq t < 2008 \\ 2008, & \text{inače} \end{cases}$
 d) $y(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ 1-t, & 0 \leq t < 2008 \\ -2007, & \text{inače} \end{cases}$ e) $y(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ 1-t, & 0 \leq t < 2008 \\ -2008, & \text{inače} \end{cases}$
9. Neka je $y(t)$ odziv sustava S na pobudu $u(t)$, dakle $y(t) = S(u(t))$, te neka je $T \in \mathbb{R}$. Za sustav S kažemo da je vremenski nepromjenjiv ako za svaku pobudu vrijedi:
 a) $\forall T: S(u(t-T)) = y(t-T)$ b) $\exists T: S(u(t-T)) = y(t+T)$ c) $\exists T: S(u(t-T)) = y(t-T)$
 d) $\forall T: S(u(t-T)) = y(t+T)$ e) $\exists T: S(u(t+T)) = y(t+T)$
10. Zadan je sustav $y(n) = \sum_{k=-\infty}^n u(k)$. Taj sustav je:
 a) bezmemorijski i linearan   b) nelinearan i memorijski   c) linearan i vremenski promjenjiv
 d) bezmemorijski i vremenski nepromjenjiv   e) linearan i vremenski nepromjenjiv

11. Zadan je sustav $y(n) = \sum_{k=0}^n u(k)$. Taj sustav je:
- a) bezmemorijski i linearan   b) linearan i vremenski nepromjenjiv   c) nelinearan i memorijski
d) linearan i vremenski promjenjiv   e) bezmemorijski i vremenski nepromjenjiv
12. Zadan je LTI sustav opisan matricama $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$, $\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$, $\mathbf{C} = [1 \quad 0]$ i $\mathbf{D} = [0]$. Koliko iznosi odziv nepobuđenog sustava za $n \geq 0$ uz početne uvjete $\mathbf{x}(0) = [1 \quad 1]^T$? Uputa: raspišite $A^n = A \cdot A \cdot A \cdots A$ i računajte $A \cdot A$, $A \cdot A \cdot A$ itd.
- a) n b) 0 c) 1 d) $1 + n$ e) $2 + n$
13. Zadan je LTI sustav opisan matricama $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}$, $\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$, $\mathbf{C} = [1 \quad 1]$ i $\mathbf{D} = [1]$. Ukoliko su početni uvjeti $\mathbf{x}(0) = [x_1 \quad x_2]^T$ pronađite prve dvije vrijednosti $u(0)$ i $u(1)$ ulaznog signala tako da se sustav u koraku dva nađe u stanju $\mathbf{x}(2) = [0 \quad 0]^T$.
- a) $u(0) = -x_1 - 2x_2$, $u(1) = x_1 + x_2$ b) $u(0) = -2x_1 - 2x_2$, $u(1) = 0$ c) $u(0) = -x_1$, $u(1) = -x_2$
d) $u(0) = -2x_1$, $u(1) = -4x_2$ e) $u(0) = -2x_1 - x_2$, $u(1) = -x_1 - x_2$
14. Ako je impulsni odziv diskretnog LTI sustava $h(n) = \begin{cases} 1, & n = 0 \\ 3, & n = 3 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ diferencijska jednadžba koja opisuje taj sustav je:
- a) $y(n) = u(n-3) + 3u(n)$ b) $y(n) + y(n-3) = u(n)$ c) $y(n) = u(n) + 3u(n-3)$ d) $y(n-3) + 3y(n) = u(n)$
e) $y(n) + 3y(n-3) = u(n) + 3u(n-3)$
15. Nađite odziv kontinuiranog LTI sustava s impulsnim odzivom $h(t) = \begin{cases} 1, & 0 < t < 1 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ na pobudu $u(t) = \begin{cases} 1, & 2 < t < 3 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$
- a) $y(t) = \begin{cases} 3 - |t-1|, & 0 < t < 2 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ b) $y(t) = \begin{cases} 1 - |t-3|, & 2 < t < 4 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ c) $y(t) = \begin{cases} 1 - |t-1|, & 2 < t < 4 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$
d) $y(t) = \begin{cases} 3 - |t-3|, & 2 < t < 4 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$ e) $y(t) = \begin{cases} 3 - |t-1|, & 0 < t < 1 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$
16. Konvolucija $(x(t) + y(t) * \delta(t+2)) * \delta(t-1)$ je:
- a) $y(t-1) + x(t+1)$ b) $x(t-1)$ c) $x(t+1) + y(t+3)$ d) $x(t-1) \cdot \mu(t)$ e) $x(t-1) + y(t+1)$
17. Promatramo diskretni LTI sustav opisan diferencijskom jednadžbom $y(n) - 6y(n-1) + 8y(n-2) = 4u(n)$. Ako je pobuda $u(n) = (2 + 3n)\mu(n)$ i ako su početni uvjeti $y(-1) = 1$ i $y(-2) = 2$ onda je prisilni odziv sustava:
- a) $y(n) = (16 + 4n)\mu(n)$ b) $y(n) = (2 \cdot 4^n - 4 \cdot 2^n)\mu(n)$ c) $y(n) = (32 \cdot 4^n - 40 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
d) $y(n) = (6 \cdot 4^n - 22 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$ e) $y(n) = (8 \cdot 4^n - 26 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
18. Promatramo diskretni LTI sustav opisan diferencijskom jednadžbom $y(n) - 6y(n-1) + 8y(n-2) = 4u(n)$. Ako su početni uvjeti $y(-1) = 1$ i $y(-2) = 2$ onda je odziv nepobuđenog sustava:
- a) $y(n) = (14 \cdot 2^n - 24 \cdot 4^n)\mu(n)$ b) $y(n) = (2 \cdot 4^n - 4 \cdot 2^n)\mu(n)$ c) $y(n) = (8 \cdot 4^n - 26 \cdot 2^n)\mu(n)$
d) $y(n) = (6 \cdot 4^n - 22 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$ e) $y(n) = (8 \cdot 4^n - 26 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
19. Promatramo diskretni LTI sustav opisan diferencijskom jednadžbom $y(n) - 6y(n-1) + 8y(n-2) = 4u(n)$. Ako je pobuda $u(n) = (2 + 3n)\mu(n)$ onda je odziv mirnog sustava:
- a) $y(n) = (16 + 4n)\mu(n)$ b) $y(n) = (2 \cdot 4^n - 4 \cdot 2^n)\mu(n)$ c) $y(n) = (32 \cdot 4^n - 40 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
d) $y(n) = (6 \cdot 4^n - 22 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$ e) $y(n) = (8 \cdot 4^n - 26 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
20. Promatramo diskretni LTI sustav opisan diferencijskom jednadžbom $y(n) - 6y(n-1) + 8y(n-2) = 4u(n)$. Ako je pobuda $u(n) = (2 + 3n)\mu(n)$ i ako su početni uvjeti $y(-1) = 1$ i $y(-2) = 2$ onda je totalni odziv sustava:
- a) $y(n) = (16 + 4n)\mu(n)$ b) $y(n) = (2 \cdot 4^n - 4 \cdot 2^n)\mu(n)$ c) $y(n) = (32 \cdot 4^n - 40 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$
d) $y(n) = (6 \cdot 4^n - 22 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$ e) $y(n) = (8 \cdot 4^n - 26 \cdot 2^n + 16 + 4n)\mu(n)$